

RAADSVOORSTEL

ZAAKNUMMER: 07432024180700

Onderwerp:	Bijlage(n):	Vergadering van:	p.h.:
Voorfinanciering consolidatie kasteel	-1-	23 september 2025	LM

de raad
van de gemeente
Asten

Samenvatting

De kasteelruïne (een rijksmonument) is in slechte staat. Voor het behoud van het kasteel heeft de Stichting Behoud Kasteel Asten (verder: stichting) een consolidatieplan opgesteld. Op basis van dit plan is een Omgevingsvergunning afgegeven en hebben zij van de provincie Noord Brabant, subsidie ontvangen. De hoogte van de subsidie bedraagt € 400.000. Hiervan is € 320.000 reeds uitgekeerd. Het resterende bedrag (€ 80.000) wordt uitgekeerd zodra de consolidatie is afgerond. Omdat de stichting niet de middelen heeft het resterende bedrag voor te schieten wordt uw raad voorgesteld aan de stichting onder voorwaarden een lening te vertrekken voor een maximaal bedrag van € 80.000.

Beslispunten

De raad besluit:

1. Op basis van artikel 7, aanhef en onder b, van het Treasurystatuut gemeente Asten 2025 goedkeuring te geven aan het verstrekken van een lening met een maximaal bedrag van € 80.000 aan Stichting Behoud Kasteelerfgoed Asten ten behoeve van de consolidatie van de kasteelruïne;

Aanleiding

De kasteelruïne in Asten is eigendom/beheer van de Stichting Behoud Kasteelerfgoed Asten (verder: stichting). De kasteelruïne is in zeer slechte staat. Om te voorkomen dat deze niet verder in verval raakt is consolidatie noodzakelijk.

Voor het consolideren van de kasteelruïne heeft de stichting reeds een omgevingsvergunning onder voorwaarden ontvangen (d.d. 9 september 2022). Op basis van deze vergunning heeft de stichting subsidie aangevraagd bij de provincie Noord Brabant op grond van de Subsidieregeling cultureel erfgoed Noord-Brabant 2016, paragraaf 1 restauratie van rijksmonument. De hoogte van de subsidie bedraagt € 400.000, waarvan reeds € 320.000 is uitgekeerd. Omdat de stichting geheel geen eigen middelen heeft, hebben zij verzocht of de gemeente een bedrag van € 80.000 kan voorfinancieren.

Doelstelling

Het zodanig consolideren van de kasteelruïne dat sprake is van een duurzame instandhouding van een beeldbepalend rijksmonument binnen de gemeente Asten. Waarbij tevens wordt voldaan aan de instandhoudingsplicht van dit rijksmonument.

Argumenten

1.1. *Als gemeente hebben we de plicht toe te zien op de instandhouding van rijksmonumenten.*

In de Omgevingswet (en voorheen in de Erfgoedwet) is een instandhoudingsplicht voor rijksmonumenten opgenomen. Een eigenaar moet zorgen dat zijn of haar rijksmonument zodanig onderhouden wordt dat behoud gewaarborgd is.

Op basis van de instandhoudingsplicht kan een gemeente een eigenaar aanspreken die zijn rijksmonument niet onderhoudt

Op dit moment is de kasteelruïne in zo'n slechte staat, dat als er niets wordt gedaan, we in de toekomst als gemeente de stichting moeten aanspreken op deze instandhoudingsplicht. Gezien de acties die de stichting op dit moment uitvoert in relatie tot de consolidatie is handhavend optreden niet noodzakelijk.

1.2. *Als een lening van € 80.000 wordt verstrekt kan de stichting de volledige gewenste consolidatie uitvoeren.*

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden heeft de provincie besloten een subsidie te verlenen van € 400.000. Hiervan heeft de provincie reeds een bedrag van € 320.000 uitbetaald. Het resterende bedrag wordt pas uitgekeerd als blijkt dat de stichting aan alle voorwaarden van de subsidie heeft voldaan. De stichting heeft geen eigen middelen om dit voor te kunnen financieren. Deze middelen hebben ze wel nodig, willen ze het maximale subsidiebedrag kunnen benutten en de consolidatie zo optimaal mogelijk uitvoeren.

Risico's

Door in de overeenkomst diverse voorwaarden op te nemen zijn voor de gemeente de grootste risico's afgedekt. Er bestaat echter altijd wel (een klein) risico dat de lening in het geheel niet kan worden terugbetaald.

Alternatieven

Een alternatief is om in plaats van een lening het bedrag als subsidie beschikbaar te stellen. Gezien de financiële situatie van Gemeente Asten is hier niet voor gekozen.

Planning en uitvoering

Nadat de gemeenteraad akkoord is gegaan met het verstrekken van de lening zal deze in overleg met de stichting nader worden uitgewerkt in een overeenkomst. Het college is bevoegd deze overeenkomst aan te gaan.

Toekomstagenda Asten 2030 / Vitale democratie

Als gemeente Asten nodigen we inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties van harte uit om samen met de gemeente initiatieven te starten die bijdragen aan de realisatie van de maatschappelijke opgaven. Dit om gezamenlijk Asten (nog) mooier maken!

De (nieuwe) Stichting Behoud Kasteelerfgoed Asten zet zich in om de kasteelruïne in Asten duurzaam te behouden. Nadat de consolidatie is voltooid zijn zij voornemens te kijken hoe dit erfgoed ook voor een breder publiek makkelijker toegankelijk wordt. Dit draagt bij aan het behoud van een deel van

het erfgoed binnen de gemeente Asten en (in de toekomst) aan de aantrekkelijkheid van ons als gemeente (programma Vitale kernen).

Juridische context

Overeenkomst

De op te stellen overeenkomst zal voor akkoord en ter ondertekening worden voorgelegd aan het college van Burgemeester en Wethouders.

Financiële toelichting

Treasurystatuut 2025

In het treasurystatuut zijn kaders opgesteld in relatie tot het beheer van de gemeentelijke middelen.

Belangrijke uitgangspunten in relatie tot het aangaan van leningen zijn:

Uit artikel 3: uitgangspunten risicobeheer

- De lening moet voldoen aan de regels in de Wet Fido en de Wet Hof;
- De leningen uit hoofde van de publieke taak mogen alleen worden verstrekt aan derde partijen na advies van de (Concern)controller;

Uit artikel 7: Algemene uitgangspunten verstrekken leningen en garanties:

Leningen en garanties mogen worden verstrekt indien:

- het doel binnen het gemeentelijk beleid past en vooraf advies is ingewonnen over de financiële positie en kredietwaardigheid van de betreffende partij;
- de gemeenteraad goedkeuring heeft gegeven en er geen eigen waarborgfonds bestaat voor de betreffende categorie;
- rekening houdende dat een garantie de voorkeur geniet boven een lening;
- zekerheden of garanties worden geëist bij leningen uit hoofde van de publieke taak; en
- valutarisico's worden uitgesloten door leningen alleen in euro's te verstrekken of te garanderen.

Wanneer gekeken wordt naar het treasurystatuut met name artikel 3 dient er sprake te zijn van een publieke taak. Consolidatie van een kasteelruïne kan uit hoofde van een publieke taak worden beschouwd wanneer het project is gericht op het behouden van cultureel erfgoed en daarmee historische waarden, maar tevens het bevorderen van maatschappelijke functies zoals educatie, toerisme en natuurbeheer.

Verder is het van belang dat in de overeenkomst potentiële risico's zoveel mogelijk worden beperkt, door middel van afspraken welke ten tijde van het opstellen van de overeenkomst kritisch worden bekeken en beoordeeld. Hierbij is met name belangrijk om periodiek inzicht te krijgen in de stand van zaken omtrent de subsidiabele kosten. Daarnaast dient er getoetst te worden dat er geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun.

Dekking lening

De lening aan de stichting wordt voorgeschoten uit de balansrekening onder de noemer "balansrekening nog te vorderen". In de basis hoeft de lening dus nergens uit gedekt te worden en gaat buiten de exploitatie om. Nadat de gemeenteraad akkoord is gegaan en dit in een overeenkomst is uitgewerkt, is het vetrekken van de lening slechts een administratieve handeling.

Communicatie

Na het nemen van een besluit door de gemeenteraad zal in overleg met de stichting een gezamenlijk persbericht worden opgesteld en verzonden.

Bijlage(n)/ter inzage

	Naam	Document nummer
1.	Raadsbesluit	2024189030

RAADSBESLUIT

Onderwerp:	Dagtekening:
Voorfinanciering consolidatie kasteel	23 september 2025

De raad van de gemeente Asten;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 26 augustus 2025.

gehoord het advies van de commissie Samenleving en Bestuur van 11 september 2025;

besluit:

1. Op basis van artikel 7, aanhef en onder b, van het Treasurystatuut gemeente Asten 2025 goedkeuring te geven aan het verstrekken van een lening met een maximaal bedrag van € 80.000 aan Stichting Behoud Kasteelerfgoed Asten ten behoeve van de consolidatie van de kasteelruïne.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Asten van 23 september 2025.

De raad voornoemd,
griffier,
mr. M.B.W. van Erp-Sonnemans

voorzitter,
A.A.H.C.M. van Extel-van Katwijk